

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Directie Inhoud**

aan De leden van de vaste Commissie voor Justitie en Veiligheid

datum 10 juni 2025

Betreffende wetsvoorstel:

36.547

Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafrecht BES en andere wetten in verband met de modernisering van de strafbaarstelling van mensenhandel en de introductie van de zelfstandige strafbaarstelling van ernstige benadeling en van voordeeltrekking (Wet modernisering en uitbreiding strafbaarstelling mensenhandel)

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 10 juni 2025 met algemene stemmen aangenomen door de Tweede Kamer.

De stemmingen over de amendementen en moties vonden plaats op 10 juni 2025.

Aangenomen amendementen

Artikel I, onderdeel C

Artikel II, onderdeel A

15 (Bikker en Boomsma) over de veronderstelling van overwicht of misbruik van een kwetsbare positie bij personen tot 21 jaar in de prostitutie

De Wet modernisering en uitbreiding strafbaarstelling mensenhandel herzielt onder andere artikel 273f van het Wetboek van Strafrecht. In dit artikel is voor het basisdelict mensenhandel niet alleen een handeling met het oogmerk van uitbuiting vereist, maar ook dat deze handeling gepaard gaat met het aanwenden van een 'middel', zoals misbruik van 'uit feitelijke omstandigheden voortvloeiend overwicht' of misbruik van een 'kwetsbare positie'¹. In de context van seksuele uitbuiting voegt dit amendement een bepaling toe die regelt dat aan dit middelvereiste is voldaan wanneer het slachtoffer de leeftijd van 21 jaar nog niet heeft bereikt. Hiermee geven indieners rekenschap van het feit dat adolescenten in verminderde mate in staat zijn om een vrije keuze te maken met betrekking tot het al dan niet aangaan of voorzetten van een als seksuele uitbuiting aan te merken relatie en daardoor extra kwetsbaar zijn voor uitbuiting. Die kwetsbaarheid blijkt tevens uit het feit dat de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen in de Monitor mensenhandel 2019-2023 bij herhaling aandacht vraagt voor de langjarige trend dat minderjarige en adolescente slachtoffers steeds verder uit beeld raken. Hieruit blijkt tevens dat bij binnenlandse seksuele uitbuiting het grootste aandeel adolescent is (ca.

¹ Dit middelvereiste geldt niet bij kindhandel (lid 2).

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 10 juni 2025

blad 2

29%). Ten aanzien van internationale seksuele uitbuiting geeft de Nationaal Rapporteur aan dat slachtoffers in verhouding vaker adolescent zijn dan slachtoffers van andere vormen van mensenhandel.² Dit onderstreept eens te meer de kwetsbaarheid van deze groep, en daarmee de noodzaak van hetgeen met dit amendement geregeld wordt.

Indieners zoeken met dit amendement aansluiting op hetgeen bepaald staat in artikel 232a uit het Duitse Strafgesetzbuch, dat ziet op gedwongen prostitutie (*Zwangprostitution*).³ In dit artikel staat bepaald dat iemand die een ander persoon die de leeftijd van 21 jaar nog niet bereikt heeft aanzet tot prostitutie, zich per definitie schuldig maakt aan gedwongen prostitutie. Ten slotte sluit dit amendement hiermee aan op het voornemen van het kabinet om de prostitutieleeftijd te verhogen naar 21 jaar, wederom met het oogpunt om kwetsbare jongeren te beschermen.

Aangenomen. Voor: SP, DENK, NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, BBB, FVD en PVV.

Artikel I, onderdeel C

Artikel II, onderdeel A

16 → 23 (Wijen-Nass en Diederik van Dijk) over het expliciet opnemen van draagmoederschap, gedwongen huwelijken en illegale adoptie

Met Richtlijn (EU) 2024/1712 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van Richtlijn 2011/36/EU inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan, is in die herziene richtlijn de niet-limitatieve opsomming van specifieke vormen van uitbuiting uitgebreid met: uitbuiting van draagmoederschap, uitbuiting van gedwongen huwelijken en uitbuiting van illegale adoptie.

Indiener is van mening dat deze vormen van mensenhandel ook expliciet opgenomen dienen te worden in artikel 273f, vijfde lid, Sr. Daartoe strekt dit amendement. Hierdoor wordt er recht gedaan aan de ernst van deze misdrijven. Ook wordt hiermee het Nederlandse strafrecht in lijn gebracht met de genoemde herziene EU-richtlijn.

Aangenomen. Voor: DENK, NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, BBB, JA21, FVD en PVV.

Artikel I, onderdeel C

Artikel II, onderdeel A

8 → 12 → 13 (Diederik van Dijk c.s.) over het ook als mensenhandel beschouwen als iemand wordt geworven om in een ander land in de prostitutie te werken

Met de door het kabinet voorgestelde wijziging van artikel 273f Sr moet ook 'een middel' en het 'oogmerk van uitbuiting' bewezen worden. Juridisch is dit beduidend ingewikkelder en het impliceert dat het OM opzet en dwang moet bewijzen. Het huidige artikel 273f, eerste lid, onderdeel 3, Sr wordt in de jurisprudentie zo uitgelegd dat de veronderstelling dat de vrouw in kwestie als prostituee zou worden uitgebuit volstaat. Hiervan is al sprake bij afhankelijkheid en ondergeschiktheid van een pooier. Dit zal snel aan de orde zijn bij buitenlandse sekswerker die de Nederlandse taal niet machtig is, haar rechten niet kent en voor de invulling van haar werk volledig moet terugvallen op anderen (niet alleen voor overbrengen uit het buitenland maar bijvoorbeeld ook voor huisvesting en klantcontact in Nederland).

Toevoeging van een vergelijkbare bepaling als het huidige artikel 273f, eerste lid, onderdeel 3, Sr is noodzakelijk ingeval een buitenlandse vrouw naar Nederland is gehaald voor de prostitutie, meer dan de helft van haar inkomsten afstaat en niet zelf bepaalt met wie en hoe vaak ze seks heeft. Het OM moet dan ook dwang bewijzen, waarvoor het vaak is aangewezen op een verklaring van het slachtoffer. Deze wil echter uit angst voor represailles meestal niet praten met de politie. Schrijnende mensenhandelzaken zullen hierdoor mislukken of vaker worden afgedaan als mensensmokkelzaken – een minder zwaar misdrijf met een veel lagere straf.

In gevallen waarbij politie en justitie aanwijzingen hebben van uitbuiting, maar nog geen hard bewijs, is de toevoeging van het huidige eerste lid, onderdeel 3, noodzakelijk om tot een veroordeling van mensenhandel te kunnen komen. Doorgaans zijn uitgebuite vrouwen

² Monitor mensenhandel 2019-2023, p. 58.

³ https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/_232a.html

datum 10 juni 2025

blad 3

in de prostitutie volledig afhankelijk van hun pooier en staan zij meer dan de helft van hun inkomsten af aan hem. Bovendien is voor een veroordeling via deze route het niet noodzakelijk dat het 'dwangmiddel', zoals gebruik van geweld, is bewezen.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB, JA21, FVD en PVV.

Artikel I, onderdeel C

Artikel II, onderdeel A

9 → **14** (Van Nispen c.s.) over verankering van het beginsel dat door slachtoffers van mensenhandel onder dwang gepleegde strafbare feiten niet vervolgd worden

Een slachtoffer van mensenhandel of kinderhandel zou niet mogen worden gestraft voor strafbare feiten die onder dwang zijn gepleegd en in rechtstreeks verband staan met deze mensenhandel of kinderhandel. Het beginsel van niet bestraffing (non-punishment) is niet opgenomen in het wetsvoorstel, ondanks herhaalde voorstellen daartoe. Het non-punishmentbeginsel is onder meer opgenomen in het Verdrag van de Raad van Europa inzake bestrijding van Mensenhandel (Warschau, 2005, artikel 26) en in de herziene EU Richtlijn inzake mensenhandel (2024/36/EU, artikel 8). Het beginsel heeft het doel om slachtoffers te beschermen, samenwerking tussen slachtoffers en autoriteiten en de toegang tot hulpverlening te bevorderen.

Voor al bij criminele uitbuiting zijn slachtoffers soms ook dader, onder dwang. De opsporing heeft nu al mogelijkheden om dit beginsel toe te passen en slachtoffers van mensenhandel die onder dwang strafbare feiten begaan in niet te bestraffen, al lijkt dat tot nu toe niet al te vaak te gebeuren. Een wettelijke verankering van dit beginsel van niet bestraffing van het slachtoffer van mensenhandel dat onder dwang een delict heeft gepleegd kan de opsporing juist versterken, bijdragen aan het leggen van nadruk op de criminelen in plaats van de slachtoffers die gedwongen zijn. Het toetsen in een vroeg stadium of sprake is van daderschap onder dwang leidt tot dit onderscheid. Daarmee kan worden voorkomen dat slachtoffers worden vervolgd en veroordeeld, wat bij kan dragen aan het vertrouwen in de opsporing van uitbuiters en de bereidheid van slachtoffers hieraan mee te werken. Benadrukt wordt dat het van belang blijft om maatwerk te leveren. Situaties zijn niet zwart wit maar vergen een zorgvuldige afweging, waarbij in ieder geval rekening zal moeten worden gehouden met de ernst van het delict, de mate van dwang, de leeftijd van de verdachte en de toegebrachte schade.

Aangenomen na hoofdelijke stemming met 72 stemmen voor en 70 stemmen tegen.

Artikel I, onderdeel D

Artikel II, onderdeel B

11 → **24** (Van Nispen en Boomsma) over het ook opnemen van misleiding als beïnvloedingsmiddel

Het nieuwe artikel 273 fa WvSr beoogt een vangnetfunctie te bieden voor die situaties waarin de (bewijs)drempels van het nieuwe wetsartikel over mensenhandel niet gehaald worden maar er wel sprake is van ernstige benadeling bij arbeidsgerelateerde misstanden. De indieners hebben zorgen dat deze vangnetfunctie niet effectief genoeg zal zijn. Uit de opsporingspraktijk blijkt namelijk dat kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt, en dan met name buitenlandse slachtoffers in een financieel penibele situatie, met regelmaat worden misleid. Misleiding is het geven van een onjuiste voorstelling van de werkelijkheid om iemand aan het werk te krijgen of te houden. Er is dan een verschil tussen de door de tewerksteller aan de tewerkgestelde gegeven voorstelling van arbeidsvoorwaarden en/of arbeidsomstandigheden (bijvoorbeeld ten aanzien van loon, werktijden, huisvesting, verblijfs- en werkvergunningen, enz.) en de feitelijke realiteit van voorwaarden en/of omstandigheden waaronder deze tewerkgestelde uiteindelijk voor die tewerksteller werkt. Vaak gaat het om buitenlandse slachtoffers die verkeren in een financiële penibele situatie.

De Arbeidsinspectie heeft er voor gepleit om misleiding als beïnvloedingsmiddel toe te voegen aan artikel 273fa Sr. Door misleiding niet op te nemen bij ernstige benadeling bestaat het risico dat een kwetsbare groep mensen onvoldoende worden beschermd tegen

datum 10 juni 2025

blad 4

dit soort arbeidsgerelateerde misstanden. De zorg van de Arbeidsinspectie is dat slachtoffers die wel zijn misleid maar die over enige mate van vrije wilsbepaling konden beschikken, buiten de reikwijdte van het huidige voorgestelde artikel vallen, waarin momenteel alleen de dwangmiddelen die gaan over misbruik zijn opgenomen. In feite ontbreekt het in dit soort situaties aan volledige keuzevrijheid, omdat mensen kwetsbaar zijn of afhankelijk blijken van hun werkgever; hun financiële of persoonlijke omstandigheden maken dat zij genoodzaakt zijn te blijven werken.

Om een effectieve aanpak van arbeidsuitbuiting mogelijk te maken stelt indiener daarom voor misleiding toe te voegen aan het voorgestelde artikel 273fa WvSr en tevens aan artikel 286fa van het WvSr BES.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB en JA21.

Artikel I, onderdeel F

Artikel II, onderdeel D

17 → **25** (Wijzen-Nass) over een strafverzwaring met een derde voor orgaanverwijdering en seksuele uitbuiting

Indiener is van mening dat orgaanverwijdering en seksuele uitbuiting niet onder hetzelfde strafmaximum gesteld dient te worden als de overige vormen van mensenhandel en uitbuiting. Deze delictsvormen vormen een structureel en zeer ernstige inbreuk op de lichamelijke en seksuele integriteit, waardoor de indiener van mening is dat een hoger strafmaximum hier beter volstaat. Daarom stelt de indiener met dit amendement voor voorafgaand aan artikel 273h, eerste lid, een lid op te nemen, waarin wordt bepaald dat de op mensenhandel, kinderhandel, ernstige benadeling en voordeeltrekking gestelde gevangenisstraf met een derde kan worden verhoogd in geval van uitbuiting van een persoon bij het verwijderen van organen dan wel in de prostitutie of bij het verrichten van andere seksuele handelingen met of voor een ander. Door deze strafverzwaringsgrond op te nemen in een nieuw eerste lid, wordt verduidelijkt dat de in de eerste twee leden opgenomen strafverzwaringsgronden kunnen cumuleren. Bij bewezenverklaring van de in lid a1 opgenomen strafverzwaringsgrond én een of meer van de in het eerste lid opgenomen strafverzwaringsgronden, kan het wettelijk bepaalde gevangenisstrafmaximum tweemaal met een derde worden verhoogd. Dit betekent in het geval van mensenhandel dat in zo'n situatie een maximale gevangenisstraf van twintig jaar kan worden opgelegd.

Daarbij is de indiener ook van mening dat wetgeving een duidelijk signaal moet uitstralen. Dit uit zich in de signaalfunctie en afschrikingsfunctie die strafmaxima moeten vervullen. Mensen moeten aan de strafmaxima kunnen aflezen hoe de maatschappij een misdaad veroordeelt. Bedelarij gelijkstellen aan bijvoorbeeld orgaanverwijdering is niet het signaal dat volgens de indiener uitgedragen dient te worden.

Aangenomen. Voor: DENK, SGP, VVD, BBB, JA21, FVD en PVV.

Invoegen onderdeel aA

Artikel III, onderdeel A

22 (Verkuijlen en Dral) over het spreekrecht bij de delicten van ernstige benadeling, voordeeltrekking en strafbaarheid prostituanten

Op de met onderhavig wetsvoorstel voorgestelde strafbaarstellingen van ernstige benadeling (artikel 273fa Sr), voordeeltrekking (artikel 273fb Sr) en strafbaarstelling prostituant (artikel 273g Sr) staan gevangenisstraffen van maximaal zes respectievelijk vier jaar. Slachtoffers van deze misdrijven kunnen langdurig psychisch en/of lichamelijk beschadigd zijn. Het is richting deze slachtoffers niet uitlegbaar dat zij – in tegenstelling tot slachtoffers van mensenhandel – geen spreekrecht kunnen uitoefenen en dat zij, als zij dat wensen, de rechter niet zelf ter terechtzitting kunnen vertellen wat het misdrijf met hen heeft gedaan.

Daarom stellen de indieners voor het spreekrecht mogelijk te maken voor slachtoffers van de misdrijven in artikelen 273fa, 273fb en 273g Sr.

Aangenomen. Voor: GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, ChristenUnie, SGP, VVD, BBB, JA21, FVD en PVV.

datum 10 juni 2025

blad 5

Invoegen onderdeel Aa

Diverse artikelen

20 → **43** (Verkuijlen en Bikker) over een aangifteplicht voor het delict van mensenhandel

Het doen van een aangifte is voor de politie een belangrijk aanknopingspunt bij de opsporing van daders van mensenhandel. Het is dan ook noodzakelijk dat signalen van mensenhandel de politie zo snel mogelijk bereiken en dat de aangiftebereidheid wordt vergroot. Het amendement voegt in dat kader het gemoderniseerde delict waarin mensenhandel strafbaar wordt gesteld toe aan de misdrijven waarvoor in artikel 160 van het Wetboek van Strafvordering nu ook al een zelfstandige verplichting is opgenomen tot het doen van aangifte bij de politie. Mensenhandel is een zeer ernstig misdrijf dat een afschuwelijke inbreuk maakt op de lichamelijke en geestelijke integriteit van vooral kwetsbare mensen en eenieder die kennis draagt van mensenhandel – behoudens slachtoffers en hun familieleden, vertrouwenspersonen, hulpverleners en andere beroepsgroepen met een verschoningsrecht – moet volgens de indieners dan ook aangifte doen bij de Politie. Het amendement geeft hiermee uitvoering aan de oproep die de Kamer eerder heeft gedaan bij het aannemen van de motie Veltman-Bikker.⁴

Kennis dragen van het misdrijf mensenhandel betekent dat er een redelijk vermoeden moet bestaan dat mensenhandel plaatsvindt. De aangifte moet dan bepaalde feitelijke gegevens bevatten, zoals tijd en plaats. Deze aangifteplicht wordt alleen gesanctioneerd wanneer de aangifteplichtige op de hoogte was van het voornemen tot het plegen van het misdrijf. Met andere woorden: als iemand een redelijk vermoeden heeft dat er mensenhandel heeft plaatsgevonden of plaatsvindt en kennis heeft van de tijd en plaats, dan is deze verplicht hierover aangifte te doen, behoudens slachtoffers en hun familieleden, vertrouwenspersonen, hulpverleners en andere beroepsgroepen met een verschoningsrecht. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat de aangifteplicht geldt voor deze groepen mensen. Het is belangrijk dat slachtoffers laagdrempelige hulp blijven zoeken bij familie, vertrouwenspersonen of hulpverleners, zonder direct te hoeven vrezen dat informatie zonder hun instemming bij de opsporing belandt.

Op grond van het principe van *comply or explain*, dat inhoudt dat in principe Europees-Nederlandse regelgeving van toepassing is in Caribisch Nederland, tenzij er gronden zijn om dat niet te doen, regelt het amendement eenzelfde voorziening in artikel 198 van het Wetboek van Strafvordering BES.

Aangenomen. Voor: PvdD, DENK, Volt, NSC, ChristenUnie, SGP, VVD, BBB, JA21, FVD en PVV.

Verworpen, ingetrokken en/of vervallen amendementen

Artikel I, onderdeel C

Artikel II, onderdeel A

21 (Verkuijlen c.s.) over het expliciet strafbaar stellen van huwelijks uitbuiting

Huwelijks uitbuiting wordt gedefinieerd als het systematisch uitbuiten van een echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel binnen de huiselijke sfeer, waarbij de uitgebuite persoon gedwongen wordt tot het verrichten van huishoudelijke diensten, arbeid, of andere diensten tegen zijn of haar wil, onder omstandigheden die gekenmerkt worden door dwang, bedreiging, geweld of misbruik van autoriteit. De indieners achten het van belang dat deze vorm van mensenhandel expliciet wordt benoemd in het gemoderniseerde artikel 273f. Als dader en slachtoffer gehuwd zijn, of als er een andere vorm van relationele verbondenheid bestaat tussen dader en slachtoffer omdat zij levensgezellen zijn, vormt dat in de praktijk een belemmering voor slachtoffers om zich aan situaties te onttrekken en een melding of aangifte te doen. Ook al erkent de regering dat uitbuiting van een gedwongen huwelijk reeds onder het bereik van de nieuwe definitie van artikel 273f valt – indien aan alle voorwaarden voor strafbaarheid is voldaan –

⁴ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-28638-241.html>

datum 10 juni 2025

blad 6

hechten de indieners mede in verband met de erkenning van talloze slachtoffers aan een expliciete verankering in artikel 273f.

Met de richtlijn 2024/1712 wordt Nederland verplicht expliciet te maken dat onder uitbuiting ook een gedwongen huwelijk. Deze richtlijn bevat naar het oordeel van de regering geen verplichting huwelijkse uitbuiting expliciet strafbaar te stellen, maar wel een oproep om uitbuiting binnen gedwongen huwelijken op te nemen in de minimumdefinitie van uitbuiting. De indieners stellen voor aan te sluiten bij de tekst van de herziene richtlijn. Het zal naar verwachting nog enige tijd duren voordat dat nieuwe implementatiewetsvoorstel naar de Kamer zal worden gestuurd en in werking kan treden. Mede in dat licht verdient het de voorkeur om nu huwelijkse uitbuiting expliciet onder te brengen in artikel 273f.

Vervallen.

Wijziging opschrift

Diverse artikelen

10 → 19 → **26** (Van Nispen c.s.) over het afzonderlijk strafbaar stellen van het misdrijf van uitbuiting

Mensenhandel is een zwaar delict en de bewijslast daarvoor ligt hoog. Er is ook behoefte aan een vangnet, voor vormen van arbeidsuitbuiting, seksuele uitbuiting en criminele uitbuiting die niet zijn te kwalificeren als mensenhandel en als zodanig zijn te bewijzen. Dit amendement strekt daartoe.

Het voorstel van de regering om 'ernstige benadeling' strafbaar te stellen stuit op bezwaren. Het onderscheid met mensenhandel (waarin deels dezelfde beïnvloedingsmiddelen zijn opgenomen) is niet geheel duidelijk. Het beperken tot arbeidsuitbuiting is te smal en het opnemen van het criterium dat een persoon 'ernstig wordt benadeeld' heeft als risico dat dit te absoluut wordt gezien als een bepaalde periode van onderbetaling en dat andere factoren niet worden meegewogen.

De indieners volgen met dit amendement het voorstel van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel om naast mensenhandel expliciet 'uitbuiting' strafbaar te stellen. Uitbuiting is reeds beschreven in de niet limitatieve opsomming van het vijfde lid van (het nieuwe) artikel 273f: Uitbuiting omvat ten minste uitbuiting van een persoon bij het verwijderen van organen, in de prostitutie of bij het verrichten van andere seksuele handelingen met of voor een ander, bij het verrichten van andere arbeid of diensten, met inbegrip van gedwongen of verplichte arbeid of diensten, slavernij en met slavernij te vergelijken praktijken, bij het uitoefenen van bedelarij en bij het verrichten van strafbare activiteiten. Dit lijkt op het tweede lid van het huidige artikel 273f. Over het begrip uitbuiting heeft de jurisprudentie zich uitgekristalliseerd de afgelopen jaren. Dat is een belangrijk voordeel ten opzichte van het geïntroduceerde begrip 'ernstige benadeling', waarvan de zorg is dat dit niet nader gedefinieerd of afgebakend is en een zoektocht in de rechtspraak dreigt. Ten aanzien van het begrip 'uitbuiting' zijn de in de memorie van toelichting genoemde Chinese horeca-criteria ontwikkeld, waaruit volgt dat onder meer betekenis toekomt aan de aard en duur van het werk, de beperkingen voor de betrokkene en het economisch voordeel dat daarmee wordt behaald. Indieners willen dat deze jurisprudentie zich verder kan ontwikkelen en ook betekenis kan hebben voor alle vormen van uitbuiting, dus niet alleen arbeidsuitbuiting, maar bijvoorbeeld ook criminele uitbuiting en seksuele uitbuiting.

Bij de in dit amendement voorgestelde strafbaarstelling van uitbuiting zullen de vormen van uitbuiting dezelfde zijn als de vormen van uitbuiting bij mensenhandel, maar de handelingen, dwang-/beïnvloedingsmiddelen en het *oogmerk* van uitbuiting zullen niet bewezen hoeven te worden. Alleen de uitbuiting hoeft bewezen te worden. Daarmee zou het ook een oplossing kunnen bieden voor het vervallen van het huidige artikel 273f lid 1 sub 3 Sr, wat als problematisch wordt gezien. Het komt tegemoet aan de wens voor een extra trede op de strafrechtelijke ladder, een vangnet voor uitbuitingssituaties die niet als mensenhandel zijn te kwalificeren, maar is breder dan het door de regering voorgestelde begrip 'ernstige benadeling' omdat het meer uitbuitingssituaties omvat. Omdat de opsomming van vormen van uitbuiting in het voorgestelde lid 5 niet-limitatief is kunnen ook andere of nieuwe uitbuittingsvormen daar onder vallen, zoals bijvoorbeeld uitbuiting

datum 10 juni 2025

blad 7

binnen (gedwongen) huwelijken, of uitbuiting bij illegale adoptie of draagmoederschap. Hiermee krijgt de rechtspraak de ruimte om dit verder te ontwikkelen, net als de criteria die nu reeds geldend recht zijn bij situaties van arbeidsuitbuiting.

Een lager strafmaximum dan bij mensenhandel is voor dit vangnet met de minder zware maar nog steeds verwijtbare vormen van uitbuiting passend.

Dezelfde strafbaarstelling van uitbuiting wordt voorgesteld voor het Wetboek van Strafrecht BES.

Ingetrokken.

Diverse artikelen

18 (Wijen-Nass) over een verhoging van de strafmaat naar acht jaar voor ernstige benadeling en opzettelijk voordeel trekken

Dit amendement beoogt het strafmaximum voor de strafbaarstelling van voordeeltrekking te verhogen van zes naar acht jaar. Deze bepaling ziet op het opzettelijk profiteren van uitbuiting via mensenhandel, kinderhandel of ernstige benadeling, zonder dat de dader het hoofdelict zelf pleegt.

Indiener acht deze strafverzwaring gerechtvaardigd omdat het (financieel) voordeeltrekken uit mensenhandel of ernstige benadeling vaak een structureel en essentieel onderdeel is van criminele netwerken. Voordeeltrekkers maken het verdienmodel van mensenhandel rendabel en dus levensvatbaar.

Daarnaast acht de indiener acht jaar beter volstaan tegenover de 12 en 15 jaren die gesteld staan op het hoofdelict.

Omdat 'ernstige benadeling' in de wet strafbaar is gesteld met zes jaar is de indiener van mening dat dit strafmaximum ook mee dient te stijgen aan het strafmaximum op voordeeltrekking. Het delict an sich dient geen lager strafmaximum te hebben dan wanneer er voordeel uit getrokken wordt.

Verworpen. Voor: DENK, BBB, JA21, FVD en PVV.

Moties

27 (Boomsma en Van Nispen) over één centrale financieringsstructuur voor de opvang van slachtoffers van mensenhandel

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, CDA, BBB, JA21 en FVD.

28 (Boomsma) over een duidelijke normatieve afbakening tussen mensenhandel en ernstige benadeling

Met algemene stemmen aangenomen.

29 (Boomsma c.s.) over de oorzaken van de afname van meldingen ten aanzien van minderjarige slachtoffers

Met algemene stemmen aangenomen.

30 → 44 (Boomsma c.s.) over preventie, signalering en consulaire en juridische ondersteuning van slachtoffers van huwelijkse uitbuiting significant verbeteren

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB en JA21.

De fractie DENK heeft aangegeven geacht te worden voor de motie te hebben gestemd.

datum 10 juni 2025

blad 8

31 (Boomsma en Van Nispen) over de controlepraktijk bij arbeidsuitbuiting verschuiven naar signalering van misstanden in de praktijk

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, BBB, JA21, FVD en PVV.

32 (Boomsma en Ceder) over een coördinatiecommissie instellen voor een eenduidige landelijke aanpak van mensenhandel

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, CDA, BBB en JA21.

33 (Verkuijlen) over misbruik van de B8/3-regeling tegengaan

Aangenomen. Voor: NSC, CDA, VVD, BBB, JA21, FVD en PVV.

34 (Ceder c.s.) over een wettelijke verplichting voor aanbieders van seksadvertenties om de leeftijd van geadverteerde personen te verifiëren

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, BBB, JA21 en PVV.

35 → **45** (Ceder c.s.) over de nota van wijziging op de Wrs zo snel mogelijk naar de Kamer sturen

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, FVD en PVV.

36 (Ceder en Bikker) over een jaarlijkse monitoring van de toepassing van het non-punishmentbeginzel

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB en FVD.

37 (Ceder en Bikker) over een meerjarig pakket om de effectiviteit van de strafrechtelijke aanpak van mensenhandel te vergroten

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, JA21, FVD en PVV.

38 (Krul c.s.) over de positie van personen die werkzaam zijn in de porno-industrie meenemen in de visie op de sexwerkbbranche

Verworpen. Voor: SP, DENK, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, JA21 en FVD.

39 → **46** (Van Nispen en Boomsma) over een regeling ter bescherming van achtergelaten en uitgetrouwde vrouwen

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, CDA, VVD, BBB en JA21.

40 (Tseggai c.s.) over onderzoek naar de vervolging van klanten die tegen betaling seks hebben met een minderjarige

Met algemene stemmen aangenomen.

41 (Diederik van Dijk c.s.) over niet-bestafting onder de aandacht brengen bij het OM en de rechtspraak

datum 10 juni 2025

blad 9

Aangenomen. Voor: SP, DENK, D66, NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB, JA21 en FVD.

42 (Diederik van Dijk c.s.) over de zichtbaarheid van uitstaporganisaties bevorderen

Aangenomen. Voor: SP, DENK, NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, BBB, JA21, FVD en PVV.